

Кореї та світу до негайного припинення війни в Україні” [2]. Його підтримали також представники країн Заходу. На сьогодні група провела 25 семінарів, присвячених російсько-українській війні. Вивчення матеріалів, опублікованих цією групою, важливе для розуміння позиції японських інтелектуалів щодо російської агресії та пошуку шляхів до встановлення миру в Україні.

Література:

1. ウクライナ戦争を1日でも早く止めるために日本政府は何をなすべきか—憂慮する日本の歴史家の訴え— URL: <https://docs.google.com/document/d/1myWS95hlqm0NHAkTTpZDAC12vKK7TNg/edit?tab=t.0> (available: 4.06.2025).
2. A Japanese Initiative for Peace in the Russia-Ukraine War. The Group of Concerned Japanese Historians. Introduction by Gavan McCormack and Mark Selden. *The Asia-Pacific Journal. Japan Focus*. Vol. 20. Issue 10. No. 8. 2022. P. 1–12.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-530-6-32>

Меміш О. М.

ORCID: 0000-0003-1838-4877

кандидат історичних наук,

старша викладачка кафедри археології

та спеціальних галузей історичної науки

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

м. Черкаси, Україна

МІСТО МАРДІН ЯК ВАЖЛИВИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ І КУЛЬТУРНИЙ СКЛАДНИК ПРОЄКТУ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АНАТОЛІЇ (GAP)

Ключові слова: Південний Схід Туреччини, провінція Мардін, місто Мідьят, Проєкт Південно-Східної Анатолії (Güneydoğu Anadolu Projesi – GAP), ÇATOM.

Місто Мардін є важливим центром у географії Малої Азії з погляду його стратегічного розташування та комерційного багатства. Розкопки, проведені на кургані Гірनावаз, розташованому на перетині доріг, довели, що це місце було заселене безперервно з кінця IV тисячоліття до н. е. до VII століття до н. е.

Назва міста Мардін зустрічається в різних формах у різних культурах і мовах, зокрема Mâridîn – арабською, Marde – ассирійською, а курдською – Merdin. Римляни називали цей регіон Маріде. У сучасній турецькій мові назва міста звучить як Mardin.

У місті Мардіні, яке є також важливим центром християнства, зберігаються до наших днів твори різних періодів у певній архітектурній цілісності.

Мардін, площею 12760 квадратних кілометрів, розташований на перетині Південно-Східних Таврських гір на півночі та Аравійської платформи на півдні. Значна частина провінції охоплює територію під назвою “Мардін-Мідіятський поріг” [1].

Як саме місто, так і вся провінція Мардін є частиною Проєкту Південно-Східної Анатолії (Güneydoğu Anadolu Projesi – GAP) – багатогалузевого інтегрованого регіонального проєкту розвитку в Туреччині, спрямованого на соціально-економічне і культурне вирівнювання регіонів, у цьому разі Південно-Східної Анатолії [2].

Після завершення проєкту GAP 100 тисяч гектарів землі, що підлягають зрошенню в Мардіні, будуть використовуватися для виробництва бавовни в організованій промисловій зоні. Крім виробництва хлібобулочних виробів, переробки фруктів і виробництва насіння, Мардін також буде використовувати свій виноград на промисловій основі.

Заявлено, що іригаційний проєкт GAP-Mardin планується завершити до 2027 року, що збільшить сільськогосподарське виробництво та ще значніше підвищить рівень добробуту місцевого населення і покращить ефективність використання водних ресурсів [3].

Щодо соціальної сфери, то слід згадати про багатоцільові громадські центри (далі – ÇATOM). Ці установи були створені в 1995 році, для того щоб забезпечити жінок та дівчат-підлітків віком від 14 років освітніми та соціальними програмами. Ці програми включали навчальні курси з грамотності (турецькою мовою), контролю народжуваності, загального здоров'я, здоров'я матері та дитини, гігієни, харчування, а також економіки домашнього господарства та доходів, що породжує такі види діяльності, як кравецька справа, ткацтво килимів та ремесла. ÇATOM були створені переважно в тих провінціях проєкту GAP, де була найбільша кількість бідних сімей, що мігрували з сільської місцевості [4].

Такі центри успішно функціонують як у місті Мардіні, так і в його районних центрах.

Культурний складник проєкту GAP також набув неабиякого розвитку (за особистими спостереженнями авторки).

Проводиться величезна робота з реставрації будівель історичного значення.

Також місто Мардін та його районний центр Мідьят постійно є платформами для знімання турецьких серіалів. Зокрема, слід зазначити такі популярні серіали, як “Сила”, “Вітряний”, “Далеке місто” (цей проєкт на сьогодні в топі найрейтинговіших серіалів Туреччини). Це привертає великий потік туристів.

Отже, проєкт GAP має ключове значення для міста Мардіна та його районних центрів.

Література:

1. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı. Режим доступу: <http://www.gap.gov.tr/mardin-sayfa-9.html> (дата звернення: 20.05.2025).

2. Mardin il profili. T. C. Kalkınma Bakanlığı GAP bölge kalkınma idaresi başkanlığı. Şubat 2015. 21 sayfa. Режим доступу: <https://www.gapgenclikevleri.org/wp-content/uploads/2016/03/MARDIN.pdf> (дата звернення: 22.05.2025).

3. GAP'ta Sulama Ana Kanalı Tamamlandı. Mardin Ovası Fırat'ın Suyuyla Buluşuyor! // *Su Politikaları Derneği*. By yildiz on Kasım 20, 2022 (2 yorum). Режим доступу: <https://supolitikalariderneği.org/2022/11/20/gapta-sulama-ana-kanali-tamamlandi-mardin-ovasi-firatin-suyuyla-bulusuyor/> (дата звернення: 20.05.2025).

4. Nilay Ozok-Gundogan. Social Development as a Governmental Strategy in Southeast Anatolia Project (GAP) // *New perspectives on Turkey*. March 2005. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/279985370_Social_Development_as_a_Governmental_Strategy_in_Southeast_Anatolia_Project_GAP (дата звернення: 30.05.2025).